

Vladimír Klenka – Životopis

Vladimír Klenka se narodil 22. 11. 1928 ve Zlivi, ale své dětství prožíval v Netřebicích, kam byl nucen se se svou rodinou odstěhovat. Jeho otec zde působil jako učitel 1. a 2. třídy obecné školy, sepisoval kroniku a vedl ochotnické divadlo.

Do zmiňované školy chodil i sám Vladimír. Poté navštěvoval měšťanku ve Velešíně, která se nacházela pod kostelem „U Kantůrků“. Zde strávil pan Klenka 3 roky. Poslední – čtvrtý rok – měšťanky odchodil v Suchém Vrbném v Českých Budějovicích, kde měl svou babičku a dědečka.

Po absolvování posledního ročníku měšťanky přihlásil Vladimíra otec do Jihostroje ve Velešíně, kde byl učedníkem. Učedníci se zde dělili na české a německé. V učení měli takzvané *kuratorium*, kde cvičili či chodili hrát fotbal. V případě nekázně museli učedníci běhat po poli, aby si řádně „dali do těla“.

Vladimír začal v učení se svářením držáků sítetek karburátorů. Svařoval také raketové nosiče V 2 (vau zwei) pro Němce. V Jihostroji se později Vladimír účastnil výroby vázy pro Stalina. Ve svářečské dílně spolupracoval se soustružníkem, který ze dřeva vymodeloval tvar zmiňované vázy. Na tuto formu se pomocí soustruhu navíjel svářečský drát, který byl na čtyřech stranách pospojován, aby se zamezilo svévolnému rozvinutí spirály. Na čtyři strany se přiděly malé ozdobné figurky. Váza dále putovala do galvanizační pece, kam se přidal kousek hliníku, po jehož zahřátí vznikla mlha, která obalila povrch vázy a vytvořila tak přenádherný povlak. Z různých kovů se následně dotvořily ozdobné růžičky.

V době mnichovské dohody („O nás bez nás“) bylo Vladimírovi sedmnáct let. Tehdy byla v Netřebicích celnice „U Smutků“. Odtud vedlo území protektorátu. Další německá celnice byla na kaplickém nádraží.

V době protektorátu Vladimír Klenka pracoval v Jihostroji. Nastoupil také na dva roky na vojnu. Poté šel studovat strojní průmyslovou školu v Českých Budějovicích. Po absolvování se vrátil zpět do továrny, kde zaujal pozici technologa povrchové úpravy pro galvanizaci a kalírny. Z této pozice se vypracoval na post mistra, který zastával devět let. Pod jeho vedením bylo středisko Jihostroje nejlepší v kraji.

Na konci druhé světové války v dubnu byl Vladimír poslán pracovním úřadem v Českých Budějovicích na Moravu, kde společně s dalšími dvěma sty mladými muži (zhruba dvacetiletými) kopal zákopy. Odjíždělo se z vlakového nádraží v Českých Budějovicích, kam byla přistavena lokomotiva. Poté se vlak rozjel neznámo kam a zastavil až u Brna v malé vesničce Ponětovice. Zde se sešlo kolem osmi set zákopníků. Vpravo od vesnice se nachází kopec s mohylou Míru a místo, kde se odehrávala bitva tří císařů. Právě na tomto bojišti zákopníci dělali protitankové zákopy ve tvaru písmene V.

Vladimír přespával společně s dalšími jedenácti muži poblíž míst výkopu na středně velkém statku na slavnících. Práce na zákopech měla svůj řád: byly určené metry, které se musely za den vykopat a pracovníci byli nepřetržitě hlídáni ozbrojeným vojákem SS, který byl připraven kopající muže zastřelit samopalem v případě, že by se pokusili utéct. Dalším negativem byla strava. Mužům vařili velmi špatně, zvláště dršková polévka byla téměř nepoživatelná.

Po uplynutí nějakého času přijeli němečtí vojáci a převezli muže do Brna. Tam byli ubytováni na veterinární škole. Postupně se počet zákopníků začal zmenšovat. Dle Vladimíra to souviselo s tím, že: „*kluci začali utíkat*“. Jednoho dne při návratu z kopání šli muži kolem brněnského rozhlasu a zpívali píseň *Kolíne, Kolíne*. Náhle začali Rusové bombardovat Brno. Muži našli úkryt kruhového tvaru, kde naštěstí nálet přečkali. Po bombardování všichni odjeli pryč.

Cestou z Brna se Vladimír spolu s několika dalšími muži dostal do německého obrněného vlaku, který projížděl Tišnovem. Tam došlo k incidentu mezi Vladimírem a německým důstojníkem. Z této situace Vladimír naštěstí vyvázl pouze s krvácejícím obličejem a vše tedy dopadlo dobře. Poté přijel civilní vlak, jenž mířil do Havlíčkova Brodu. Zde čekal přistavený vlak do Českých Budějovic, jehož pasažéři byli takzvanými *Národními hosty*. Působili velmi zvláště a kvůli značnému množství jejich zavazadel, která plnila celý vlak, bylo cestování značně obtížné.

Po Vladimírově návratu domů do Netřebic došlo k další dramatické situaci. Jednoho dne do vesnice přijel nákladní vůz naložený moukou, cukrem, hrachem a dalšími surovinami. Řidič auta náhle zmizel. Lidé z vesnice náklad okukovali a posléze si vše rozebrali. Ve stejné vsi žil muž jménem Písek, který v krámku na velešínském náměstí prodával svou vypěstovanou zeleninu. Na tomto místě se v současné době nachází pánské kadeřnictví. Pan Písek tehdy zavolal německým četníkům sídlícím v kaplickém nádraží. Četníci následně zavolali kaplickou posádku a ta celá přijela do Netřebic a vesnici obsadila.

Mezitím netřebičtí celníci obcházeli dům od domu a nabádali obyvatele k opuštění domů. Vladimírova maminka zrovna ležela a odpočívala, protože jí praskl žaludeční vřed. Náhle se u Klenků v domě objevil voják – Vlasovec a zeptal se Vladimíra, co jeho maminku trápí (Vlasovci se tehdy ukrývali v místní škole). Vlasovec poodešel do vedlejší místnosti a po chvíli se vrátil a v ruce držel malou skleničku s brčálově zelenou tekutinou, z níž se kouřilo. Vladimírova maminka tekutinu vypila a ulevilo se jí. Poté přišel i důstojník Vlasovců a ptal se, co se ve vesnici děje. Vladimír společně s dědečkem a babičkou, kteří utekli před bombardováním z Českých Budějovic, vysvětlil situaci. Vlasovec následně odběhl, shromáždil všechny své muže a společně s nimi německé vojáky zneškodnil. Díky pohotovému zásahu Vlasovců nepostihl Netřebice stejný osud jako Lidice.

Po této události očekávali netřebičtí obyvatelé se strachem příchod ruské armády. Říkalo se, že se přibližuje od Vídně přes Rakousko. Byli to vojáci, kteří vraždili, znásilňovali ženy a lidé se jich velmi báli. Místo toho však přijeli čtyři Američané a na autě měli lehký kulomet. Spolu s nimi přijel i kaplický obuvník, který byl známý svou výrobou vysokých bot, a zastával funkci překladatele. Vojáci šli na policejní stanici, kde se hlásilo, že jede „vlak smrti“. V tomto velmi dlouhém vlaku se vezlo kolem tří tisíc trestanců a v každém voze jel i jeden německý voják. Tento vlak měl být u Omlenic vyhozen do povětří. Neměl dojet až do Německa, protože koncentrační tábory byly přeplněné a nevědělo se, co dělat se zbylými trestanci. Díky odvaze a chytrosti strojvedoucích, kteří odpojili zadní lokomotivu, která vlak tlačila, však neměla přední lokomotiva šanci takto dlouhý vlak utáhnout a vlak tedy zůstal stát nedaleko Netřebic.

Trestanci začali z vlaku vyskakovat a byli posíláni do Netřebic, kde se shromažďovali. Vladimír vzpomíná na jeden z dojemných momentů, kdy příslušník Vlasovců mezi trestanci z vlaku našel svou sestru.

Pokud byli trestanci schopni chůze, šli pěšky do Velešína. Ostatní trestance převážel nákladní vůz z Jihostroje. U vlakové zastávky byla zřízena polní nemocnice. Zde zraněné ošetřoval MUDr. Tutr, MUDr. Sezemský a paní Růžičková, manželka místního ředitele měšťanky.

Vzpomínka na transport smrti je pro pana Vladimíra Klenku velmi silná. Dodnes si vybavuje všechnu bídu, smrt, hlad a špínu, kterou trestanci prožívali. Zároveň vzpomíná i na momenty radosti z volnosti.

Další zajímavou událostí byl příjezd vlaku s „maďarským pokladem“. Jednalo se o neskutečně dlouhý vlak, který zastavil na kaplickém nádraží. Tento vlak převážel zlaté cihličky, zlaté pruty, korunu se zlatým jablkem a žezlem. Kromě zlata vlak převážel i potraviny – například mouku a rýži. Byly zde i vagony zařízené jako kompletní nemocnice, ve kterých byly i operační sály. Zajímavostí zůstává, že lokomotivy zmizely a lidé pomalu obsah těchto vlaků rozkradli. Obsah vagonů se dlouho hledal, ale nic se nenašlo. Asi o dva roky později si však prý kdosi otevřel v Kaplici zlatnictví.

Vladimír byl v mládí nadšeným a vášnivým fotbalistou a díky svému nadání měl možnost zastávat funkci brankáře v několika prestižních utkáních. Velkým zážitkem je pro pana Klenku dodnes například zápas na pražské Spartě. Z pohledu sportovce, člena Sokola a obyčejného člověka naopak nerad vzpomíná na éru komunismu.

V neposlední řadě je důležité zmínit i dospělost a rodinný život pana Klenky. Vladimír se oženil ihned po vojně. S úsměvem vzpomíná na svůj svatební den, ze kterého má jen tři fotografie. Svatba se konala na velešínské radnici roku 1953. Pan Klenka je taktéž hrdým otcem dvou dětí. První dcera Hanka se narodila 10 let po svatbě. Druhá dcera se jmenuje Iva.

Pan Vladimír Klenka dodnes žije ve Velešíně, sleduje politickou situaci u nás i ve světě a s nadšením rozdává radost lidem skrze své nádherné obrázky kreslené tužkou, které zachycují svět viděný jeho očima.